

Afiliant

Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania

NSZZ

SOLIDARNOŚĆ

80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24, tel.(58)308 44 59, 308 42 78, 308 42 86, fax (58) 308 42 77
edukacja@solidarnosc.org.pl

www.solidarnosc.org.pl/oswiata

Gdańsk, 15.10.2013 r.

L.dz. SKOiW/189/13

Pan Janusz Śniadek
Posel na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” prosi o wystąpienie w ramach interpelacji poselskiej do Ministra Sprawiedliwości o wyjaśnienie art. 237 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Według tych przepisów do nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych przed wejściem w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 137, poz. 1304) w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) i dalej zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, utworzonych przytoczona wyżej ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przepisy Karty Nauczyciela stosuje się przez okres 2 lat od wejścia w życie tej ustawy, tj. do dnia 31 grudnia 2013 r. Po tym terminie nauczyciele i inni pracownicy pedagogiczni, o których mowa wyżej, stają się z mocy prawa pracownikami samorządowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2009 r. Nr 223, poz. 1458 ze zm.)

W związku z przejściem na status pracowników samorządowych nauczyciele tracą wszystkie uprawnienia przewidziane w Karcie Nauczyciela (KN), a w szczególności obniżenie zarobków w zależności od stopnia awansu zawodowego, krótsze urlopy wypoczynkowe, brak uprawnień do nauczycielskiego świadczenia urlopowego, brak uprawnienia do urlopu dla poratowania zdrowia.

Wobec powyższej sytuacji zachodzi potrzeba udzielenia odpowiedzi na poniższe pytania, z którymi prosimy wystąpić do Ministra Sprawiedliwości w drodze interpelacji poselskiej, a mianowicie:

1. Czy przekształcenie stosunku pracy nauczycieli z mocy art. 237 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspomaganiu rodziny i systemie pieczy zastępczej i stosowanie w stosunku do nich z dniem 1 stycznia 2013 r. przepisów o pracownikach samorządowych, powodujące istotne pogorszenie warunków pracy i wynagrodzenia, wymaga wypowiedzenia zmieniającego te warunki?
2. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1, czy w razie odmowy przyjęcia pogorszonych warunków pracy i wynagrodzenia nauczycielom, z którymi zostanie rozwiązany stosunek pracy, będzie przysługiwała odprawa przewidziana w art. 20 KN?
3. Czy nauczycielom, którzy posiadają uprawnienia do urlopu dla poratowania zdrowia, nabyte do czasu obowiązywania KN, tj. do dnia 31 grudnia 2013 r., urlop ten może być udzielony tylko na okres do 31 grudnia 2013 r., czy też na cały okres ustalony w orzeczeniu lekarskim, tj. również na okres po dniu 31 grudnia 2013 r.?

Uzasadnienie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie zawiera postanowień, na jakich zasadach ma nastąpić przechodzenie nauczycieli zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na system pracowników samorządowych, a w szczególności nie dopowiada na przedstawione wyżej pytania. Natomiast, znane są rozwiązania, jakie mają miejsce przy wprowadzaniu podobnych zmian w zbiorowych stosunkach pracy. I tak – procedura zbiorowego przechodzenia na nowe warunki pracy i wynagrodzenia została uregulowana w art. 5 g-5r ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) przy przekazywaniu szkoły liczącej nie więcej niż 70 uczniów do prowadzenia przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego. W takich przypadkach organ prowadzący szkołę jest obowiązany powiadomić pracowników oraz zakładową organizację związkową o terminie przekazania szkoły, a także o nowych warunkach pracy i wynagrodzenia. Nauczyciel może złożyć oświadczenie o odmowie przejścia

do przejmowanej szkoły, co skutkuje rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn określonych w art. 20 KN.

Podobną sytuacją jest przejście zakładu pracy na innego pracodawcę, o którym mowa w art. 23¹ kodeksu pracy. Inne przypadki zbiorowego przechodzenia na nowe warunki pracy i wynagrodzenia są przewidziane w art. 241¹³ kp przy wprowadzeniu układu zbiorowego pracy lub zmian do układu. Według tego artykułu korzystniejsze postanowienia układu z dniem jego wejścia w życie zastępują z mocy prawa warunki umowy o pracę. Natomiast, w myśl § 2 do tego artykułu, postanowienia układu mniej korzystne dla pracowników wprowadza się w drodze wypowiedzenia zmieniającego. Zgodnie z art. 77² kp takie same zasady obowiązują przy wprowadzaniu regulaminu wynagradzania lub zmian do regulaminu.

Według poglądów doktryny „należy przyjąć, że część stosunku pracy określona postanowieniami umowy ulega automatycznej zmianie tylko przez przepisy korzystniejsze dla pracownika. Wynika to z art. 18, który dopuszcza istnienie postanowień umowy korzystniejszych dla pracowników niż przepisy prawa pracy, a więc nie ulegają one automatycznej zmianie na niekorzyść pracownika przez przepisy. Tego rodzaju zmiana wymaga wypowiedzenia lub porozumienia zmieniającego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Może ona zawierać przepisy uchylające ochronny mechanizm obowiązywania przepisów prawa pracy z art. 18, stanowiąc na przykład, że tracą moc postanowienia umów z nią sprzeczne” (K. Jaśkiewicz, E. Maniewska: Kodeks pracy. Komentarz; Tom I, wyd. Zamykacze 2006, str. 187/1880. Ani art. 237 ust 1, ani inny przepis ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie określa zasad i sposobu wprowadzania go w życie, a w szczególności nie przewiduje, że tracą moc sprzeczne z nim postanowienia umów o pracę, z czego wynika, że transformacja stosunku pracy z nauczycielskiego na samorządowy nie następuje automatycznie, co oznacza, że konieczne jest dokonanie wypowiedzenia zmieniającego w trybie art. 42 § 2 i 3 kp.

Sekcja Krajowa Oświaty i wychowania NSZZ „Solidarność” w piśmie z dnia 25 lutego 2013 r. (w załączeniu) wystąpiła do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o wyjaśnienie zasad i trybu przechodzenia ww. pracowników na nowe warunki pracy i wynagrodzenia. W odpowiedzi z dnia 29 marca 2013 r. (w załączeniu) Ministerstwo nie wyjaśniło zgłoszonych kwestii, a posłużyło się wymijającymi i nietrafnymi argumentami, twierdząc m.in., że „dostosowanie treści umowy o pracę do nowego

stanu prawnego (zmiana np. wskazanej w umowie podstawy prawnej) jest czynnością wtórną, nie wymagającą wypowiedzenia zmieniającego ani porozumienia stron”. Błędnie też powołano się na art. 29 § 3² kp, według którego „pracodawca informuje pracownika na piśmie o zmianie jego pozaumownych warunków zatrudnienia niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 1 miesiąca od dnia wejścia w życie tych zmian”. Powyższy przepis ma bowiem charakter informacyjno-porządkowy, a nie kreuje zmian w stosunku pracy.

W sposób sprzeczny została też udzielona odpowiedź na pytanie: czy nauczyciel, który do dnia 31 grudnia 2013 r. otrzymał urlop dla poratowania zdrowia, może ten urlop kontynuować i po tym terminie na zasadzie praw nabytych? Udzielono odpowiedzi, „że w 2013 r. pracodawca może udzielić ww. pracownikom urlopu dla poratowania zdrowia do czasu obowiązywania w stosunku do tych osób przepisów ustawy Karta Nauczyciela”. Tymczasem, w odpowiedzi na interpelację poselską posła Waldemara Sługockiego w tym zakresie w maju 2013 r. Podsekretarz Stanu w MPiPS – Elżbieta Seredyn, która podpisywała również odpowiedź na wystąpienie tutaj. Sekcji, wyjaśniła, że „w przypadku wychowawcy, do którego przepisy ustawy o pracownikach samorządowych znajdują zastosowanie w okresie, gdy przebywa on już na urlopie dla poratowania zdrowia, udzielonym na podstawie ustawy Karta Nauczyciela, nie traci on prawa do pozostałej części tego urlopu z dniem 1 stycznia 2014 r.” (strona internetowa: Biblioteka prawa oświatowego <http://www.bibliolekako.pl>).

Z uwagi na niewyjaśnienie zasad przekształcania stosunków pracy omawianych nauczycieli przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, zasadnym jest wystąpienie z interpelacją poselską do Ministra Sprawiedliwości.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCY
Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Ryszard Proksa